

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 69/16

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 2016

Απόφαση στην υπόθεση C-486/14
Piotr Kossowski

Είναι δυνατή σε ένα κράτος Σένγκεν η εκ νέου δίωξη υπόπτου σε περίπτωση που πριν περατωθούν οι προηγούμενες δίωξεις σε βάρος του σε άλλο κράτος Σένγκεν δεν είχε διενεργηθεί λεπτομερής ανάκριση

Η έλλειψη ακροάσεως του παθόντος και ενός πιθανού μάρτυρα συνιστά ένδειξη για τη μη διενέργεια τέτοιας ανακρίσεως

Η εισαγγελία του Αμβούργου (Γερμανία) κατηγορεί τον Piotr Kossowski ότι τέλεσε, στο Αμβούργο, διακεκριμένη ληστική εκβίαση. Εντούτοις, το Landgericht Hamburg (περιφερειακό δικαστήριο του Αμβούργου) αρνήθηκε την παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, με την αιτιολογία ότι η παραπομπή του αντιβαίνει στην αρχή *ne bis in idem*, όπως εφαρμόζεται στον χώρο Σένγκεν¹. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, κανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη. Εν προκειμένω, η εισαγγελία του Kolobrzeg στην Πολωνία, όπου ο P. Kossowski είχε συλληφθεί για άλλο ποινικό αδίκημα, είχε ήδη κινήσει ανακριτική διαδικασία σε βάρος του για τις ίδιες πράξεις και είχε, με διάταξη που κατέστη απρόσβλητη, περατώσει τη διαδικασία αυτή, ελλείψει επαρκών ενδείξεων ενοχής. Η αιτιολογία της εν λόγω διατάξεως της εισαγγελίας του Kolobrzeg περί περατώσεως της ανακριτικής διαδικασίας στηριζόταν ειδικότερα στο γεγονός ότι ο P. Kossowski είχε αρνηθεί να απολογηθεί και ότι ο παθών και ένας μη αυτόπτης μάρτυς κατοικούσαν στη Γερμανία οπότε δεν κατέστη εφικτό να εξεταστούν στο πλαίσιο της ανακριτικής διαδικασίας ούτε, συνεπώς, να εξακριβωθεί η ορθότητα των ισχυρισμών του παθόντος. Λεπτομερέστερη ανάκριση δεν διενεργήθηκε στην Πολωνία.

Το Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο του Αμβούργου), ενώπιον του οποίου προσέφυγε η εισαγγελία του Αμβούργου, ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει το περιεχόμενο της αρχής *ne bis in idem*. Ερωτά, μεταξύ άλλων, κατά πόσον, λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως της πολωνικής εισαγγελίας που εκδόθηκε χωρίς λεπτομερή ανάκριση², ο P. Kossowski πρέπει να θεωρηθεί ότι «[δικάστηκε] αμετάκλητα»³ ή «έχει [...] αθωωθεί με οριστική απόφαση»⁴, με αποτέλεσμα η αρχή *ne bis in idem* να εμποδίζει την εκ νέου δίωξη του για τις ίδιες πράξεις στη Γερμανία.

Με την απόφαση που εξέδωσε σήμερα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αρχή *ne bis in idem* αποσκοπεί να διασφαλίσει σε όσους έχουν καταδικαστεί και εκτίσει την ποινή τους ή, ενδεχομένως, έχουν απαλλαγεί της κατηγορίας αμετάκλητα εντός κράτους Σένγκεν ότι θα μπορούν να διακινούνται εντός του χώρου Σένγκεν χωρίς να φοβούνται ότι θα υποστούν δίωξη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά εντός άλλου κράτους Σένγκεν.

¹ Η αρχή αυτή καθιερώνεται με το άρθρο 54 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν (Λουξεμβούργο) στις 19 Ιουνίου 1990 και με το άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

² Κατά το Oberlandesgericht, η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει, ως προς το ζήτημα αυτό, από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 2014, M (C-398/12).

³ Κατά το άρθρο 54 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν.

⁴ Κατά το άρθρο 50 του Χάρτη.

Εντούτοις, η αρχή αυτή δεν αποσκοπεί στην προστασία του υπόπτου από το ενδεχόμενο διεξαγωγής διαδοχικών ερευνών ή εξετάσεων σε βάρος του, για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, εντός περισσότερων κρατών Σένγκεν.

Η εφαρμογή της αρχής *ne bis in idem* σε διάταξη περί περατώσεως της διαδικασίας που εξέδωσαν οι δικαστικές αρχές κράτους Σένγκεν χωρίς καμία εμπειριστατωμένη αξιολόγηση της παράνομης συμπεριφοράς που καταλογίζεται στον κατηγορούμενο θα προσέκρουε προδήλως στον ίδιο τον σκοπό του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που συνίσταται στην καταπολέμηση της εγκληματικότητας και θα μπορούσε να κλονίσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο κρίνει ότι απρόσβλητη⁵ διάταξη της εισαγγελικής αρχής περί παύσης της ποινικής δίωξης και περάτωσης (χωρίς την επιβολή κυρώσεων) της σε βάρος ενός προσώπου ανακριτικής διαδικασίας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αμετάκλητη απόφαση⁶ προς τον σκοπό εφαρμογής της αρχής *ne bis in idem*, όταν από την αιτιολογία της προκύπτει ότι η διαδικασία περατώθηκε χωρίς να διεξαχθεί λεπτομερής ανάκριση. Η μη ακρόαση του παθόντος και ενός πιθανού μάρτυρα αποτελεί ένδειξη για τη μη διεξαγωγή λεπτομερούς ανακρίσεως⁷.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

⁵ Το Δικαστήριο επισημαίνει συναφώς ότι, στο πολωνικό δίκαιο, ούτε η δυνατότητα εκ νέου κινήσεως της ανακριτικής διαδικασίας εάν προκύψουν νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά ούτε η δυνατότητα ανακλήσεως της διατάξεως περί περατώσεως της διαδικασίας αναιρούν τον αμετάκλητο χαρακτήρα της εξαλείψεως της ποινικής αξιώσεως της πολιτείας.

⁶ Κατά την έννοια του άρθρου 54 της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν, ερμηνευόμενου υπό το πρίσμα του άρθρου 50 του Χάρτη.

⁷ Ενόψει αυτής της απαντήσεως, το Δικαστήριο κρίνει ότι παρέλκει πλέον να δοθεί απάντηση στο έτερο ερώτημα του Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg, με το οποίο αυτό ερωτούσε κατά πόσον εξακολουθεί να ισχύει, λαμβανομένου υπόψη του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η δυνατότητα διατυπώσεως από ένα κράτος Σένγκεν, κατά τον χρόνο κυρώσεως της συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν, επιφυλάξεως παρέχουσας στο εν λόγω κράτος τη δυνατότητα να μη δεσμεύεται από την αρχή *ne bis in idem*, όταν τα πραγματικά περιστατικά έλαβαν χώρα στο έδαφός του (δεδομένου ότι η Γερμανία έχει διατυπώσει τέτοια επιφύλαξη).